

Hans Ullström

Framställning till Nämnden för hemslöjdsfrågor rörande ändrad huvudman för länshemslöjdskonsulenterna i Stockholms län från och med 2013

1 Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att inge framställning till Nämnden för hemslöjdsfrågor rörande ändrad huvudman för länshemslöjdskonsulenterna i Stockholms län från och med 2013 i enlighet med förvaltningens förslag.

2 Bakgrund

2.1 Kulturnämndens uppdrag

I december 2011 beslutade kulturnämnden bl a (KUN § 89/11)

att ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en överföring av det organisatoriska ansvaret för länshemslöjdskonsulenterna från kulturförvaltningen till Stockholms läns museum genom ett utökat verksamhetsstöd från år 2013.

2.2 Nämnden för hemslöjdsfrågor godkänner huvudman

Den statliga myndigheten Nämnden för hemslöjdsfrågor (NFH) skall pröva frågan om huvudmannaskap för Länshemslöjdskonsulenterna. Det innebär att kulturnämnden måste tillskriva NFH och begära att Stockholms läns museum (läns museet) godkänns som huvudman fr o m 2013 och därmed blir mottagare av statsbidraget.

3 Kulturförvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden tillskriver NFH i enlighet med bilaga. Framställningen fokuserar på fyra områden.

Bilaga

Förslag till skrivelse

2012-05-15

1. Bakgrunden till kulturnämndens beslut om ändrad huvudman.
2. Konsulenternas organisatoriska hemvist/status i länsmuseum.
3. Vilka verksamhetsmässiga fördelar som finns – samverkan mellan museets nuvarande verksamheter och länshemslöjdskonsulenterna.
4. Hur länshemslöjdskonsulenternas verksamhet eventuellt kommer att förändras. Till exempel utifrån framtida ändrad lokalisering.

För område 2 – 4 har underlag inhämtats från länsmuseum.

Länsmuseum ser många beröringspunkter mellan sin nuvarande verksamhet och länshemslöjdskonsulenterna, t ex vad avser materialkännedom och handburen kunskap om de traditionella hantverken. Länsmuseum ser samtidigt länshemslöjdskonsulenternas nuvarande lokalisering av kontoret och slöjdhuset till Sabbatsbergsområdet som ett hinder som försämrar förutsättningarna att uppnå de önskvärda positiva effekterna av huvudmannaskapsskiftet.

Det nuvarande hyreskontraktet på Slöjdhuset löper ut i december 2013. För kontorslokaler gäller kontraktet in i september 2015. En eventuell avveckling av lokalerna måste beslutas senast nio månader före att respektive kontrakt löper ut, sedan förlängs hyreskontraktet automatiskt. Frågan om lokalisering är därför aktuell redan inför 2013.

Kulturnämndens utgångspunkt för beslutet att föra över verksamheten till länsmuseum utgår från hur verksamheten är utformad och lokaliserad i dag. En avveckling av Slöjdhuset innebär sannolikt även att den publika verksamheten reduceras eller helt avvecklas vilket innebär en förändring av länshemslöjds-konsulenternas i dag väl inarbetade identitet och varumärke - något som i sådant fall måste beskrivas ingående i en kommande verksamhetsplan. Kostnader som är förknippade med en eventuellt förändrad lokalisering måste enligt förvaltningens mening klaras inom ramen för länsmuseumets samlade ekonomi.

Hans Ullström

§ 89 Bordlagt ärende: Rapport rörande möjligheten och effekterna av att flytta länshemslöjdskonsulentverksamheten från kulturförvaltningen till Länsmuseet

Exp

KUN

Berörda

Utlåtande 2011-10-25.

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att godkänna förvaltningens rapport rörande möjligheterna till och effekterna av att flytta Länshemslöjdskonsulenterna från kulturförvaltningen till Länsmuseet.

På förslag från ordförande Starbrink (fp), majoritetsledamöterna Wessman (m), Törnblom (m), Bergmark (m), och tjänstgörande ersättaren Granlund (m) och med stöd från (s) ledamöterna Sladić, Fogelström och Johansson Lindfors samt tjänstgörande ersättaren Breidenstein (mp) beslutade kulturnämnden

att godkänna förvaltningens rapport rörande möjligheterna till och effekterna av att flyttat länshemslöjdskonsulenterna från kulturnämnden till Stockholms läns museum

att det bordlagda förslaget till beslut i ärende 5 från kulturnämndens möte den 1 november ändras enligt följande:

att ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en överföring av det organisatoriska ansvaret för länshemslöjdskonsulenterna från kulturförvaltningen till Stockholms läns museum genom ett utökat verksamhetsstöd från år 2013

att ge förvaltningen i uppdrag att efter organisationsförändringen följa upp länshemslöjds-konsulentverksamheten och rapportera till nämnden

samt att anföra följande:

”Länshemslöjdskonsulenternas verksamhet värnar om såväl traditionella tekniker som den moderna tidens utveckling inom området. Hemslöjden speglar den

starka tradition av förnyelse som finns inom hantverk. Verksamheten berör viktiga frågor som människors identitet och möjlighet att uttrycka sig genom eget skapande och bidrar samtidigt till utvecklingen inom vissa kreativa näringar. Ur landstingets perspektiv fyller verksamheten en viktig funktion i länets samlade kulturutbud.

Med syfte att skapa en välgörande distans mellan politiken och kulturen där ett mindre politiskt direktstyrning av kulturverksamheterna eftersträvas föreslås att organisationsformerna för hemslöjdskonsulenternas verksamhet ändras så att de i stället blir en del av Stockholms läns museum som landstinget ger verksamhetsbidrag till. Vi menar att det finns goda förutsättningar att dessa verksamheter kan berika varandra och att detta ska kunna komma länets invånare till del. De många gemensamma beröringspunkterna är uppenbara och lyfts fram i tjänsteutlåtandet. Stockholms läns museum betonar de positiva effekterna som organisationsförändringen kan ge.

Kulturnämndens styrning av hemslöjdskonsulenternas verksamhet kommer då, precis som för övriga länsfunktioner, att ske genom de villkor som kringgärdar beslut om bidrag till verksamheterna. Inom ramarna för detta finns det stort utrymme för verksamheterna att själva forma sin verksamhet. I detta sammanhang bör kulturnämnden särskilt betona vikten av att läns hemslöjdskonsulenterna alltjämt ska beakta kulturarv, kunskapsförmedling och näring i sitt arbete. Några andra viktiga områden att lyfta fram i hemslöjdskonsulenternas fortsatta roll är samverkan som ett viktigt instrument för förnyelsearbetet och gränsöverskridande arbete, inte minst med näringslivet. Tillgänglighet för länets invånare genom mötesplatser för olika intressenter och delaktighet för slöjden i omvärlden genom förnyelse av angreppssätt och arbetsmetoder.

Vår förhoppning är att Hemslöjdskonsulenterna också kan bidra positivt till Stockholms läns museums utveckling i en tid när museet förväntas söka fördjupat samarbete med länets kommuner.

En fråga som lyfts i sammanhanget handlar om den lokal – Slöjdhuset – som verksamheten bedrivs i idag. Hyreskontraktet löper under ytterligare några år och frågan om fysisk lokalisering av verksamheten berörs

inte av den nu aktuella organisationsfrågan. Däremot måste den framtida lokalfrågan, oavsett organisationsform, analyseras i samband med att avtalet löper ut.

Ett överförande av hemslöjdskonsulenterna till Stockholms läns museum förutsätter att frågan prövas av Nämnden för hemslöjdsfrågor. De frågor om verksamhetens profilering som lyfts fram av nämnden för hemslöjdsfrågor måste självklart beaktas även i den framtida organisationen.”

Ersättaren Rolf Bromme (fp) lämnade sammanträdet under denna paragraf och deltog inte i överläggning och beslut.

Framställning till Nämnden för hemslöjdsfrågor rörande ändrad huvudman för Läns hemslöjds konsulenterna i Stockholms län från och med 2013

Kulturnämnden i Stockholms läns landsting begär i och med föreliggande framställning att Stockholms läns museum godkänns som huvudman för läns hemslöjds konsulenterna i Stockholms län från och med 2013.

1 Kulturnämndens beslut

Kulturnämnden beslutade i december 2011 (KUN § 89/11)

att ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en överföring av det organisatoriska ansvaret för läns hemslöjds konsulenterna från kulturförvaltningen till Stockholms läns museum genom ett utökat verksamhetsstöd från år 2013.

I anslutning till beslutet uttalade nämnden bl a

”Med syfte att skapa en välgörande distans mellan politiken och kulturen där ett mindre politiskt direktstyrning av kulturverksamheterna eftersträvas föreslås att organisationsformerna för hemslöjds konsulenternas verksamhet ändras så att de i stället blir en del av Stockholms läns museum som landstinget ger verksamhetsbidrag till. Vi menar att det finns goda förutsättningar att dessa verksamheter kan berika varandra och att detta ska kunna komma länets invånare till del. De många gemensamma beröringspunkterna är uppenbara och lyfts fram i tjänsteutlåtandet. Stockholms läns museum betonar de positiva effekterna som organisationsförändringen kan ge.”

Uttalandet i sin helhet framgår av bilagt protokollsutdrag.

I sin roll som huvudfinansiär av både läns museiverksamheten och läns hemslöjds konsulenterna har kulturnämnden möjlighet att styra verksamheten även i framtiden. Antingen genom att skriva avtal med den nya huvudmannen eller genom direktiv i samband med beslutet om årligt verksamhetsstöd. Kul-

2012-05-22

turnämnden kommer att fastställa verksamhetsstödet till konsulentverksamheten i separat beslut för att kunna precisera stödets storlek och följa upp medelsanvändningen.

2 Den nya huvudmannens syn på läns-hemslöjds-konsulenterna

2.1 Läns-hemslöjds-konsulenternas organisatoriska hemvist på läns-museet

Läns-museets avsikt är att låta läns-hemslöjds-konsulenterna (LHK) bilda en egen enhet. Idag består museets organisation av tre enheter där museichefen även är chef för administrativa enheten. De övriga två enheterna som har egna chefer är enheten för kulturmiljö och dokumentation samt publika enheten. Enhetscheferna har eget budgetansvar för de delar av museets budget som fördelats ned på enhetsnivå, vilket även chefen för LHK kommer att få.

Verksamheten leds av läns-museichefen i samråd med ledningsgruppen som består av enhetscheferna. Detta innebär att även chefen för LHK kommer att ingå i ledningsgruppen.

2.2 Samverkan mellan museets nuvarande verksamheter och läns-hemslöjds-konsulenterna

Läns-museets och LHK:s verksamhet har många beröringspunkter. Båda organisationerna arbetar för att uppmärksamma och stärka kulturarvet betydelse i samhället. Här finns den stora gemensamma nämnaren. Hemslöjd är i många fall att betrakta som konsthantverk, vilket gör att hemslöjds-konsulenternas uppgift i hög grad ligger i linje med läns-museets uppdrag att verka för att stödja det lokala konstlivet i länet. Hemslöjd innebär också att värna om materialkännedom och handburen kunskap om de traditionella hantverken. Även här anknyter hemslöjden till läns-museets verksamhet. Läns-museet har en viktig roll att verka för att uppmärksamma traditionella hantverk som ett viktigt kulturarv, t.ex. båtbyggeri och underhåll av gamla byggnader. Byggnadsvård är ett särskilt betydelsefullt verksamhetsområde för museet, vilket i hög grad bygger på tillgång till kunskap om traditionellt hantverk med anknytning till såväl byggnadernas konstruktion och underhåll som inredning.

Ur praktisk synvinkel får LHK med Stockholms läns museum som huvudman tillgång den infrastruktur som finns i museets lokaler såsom bibliotek, arkiv, vaktmästeri med postgång och kopiering, utställningsverkstad, webb, data-stöd, tidvis tillgång till utställningshall ca 180 kvm och möjlighet till försäljning av hemslöjdsprodukter i museibutiken. Museet har idag ett strategiskt

2012-05-22

läge i förhållande till olika kommunikationer (kollektivtrafik, trafikleder med Södra länken och goda parkeringsmöjligheter), vilket underlättar såväl att ta sig till museet som ut i länet. Läget i ett stort och välbesökt affärscentrum, Sickla köp kvarter, ger också museet goda förutsättningar för en bra publiktillströmning.

2.3 Läns hemslöjds konsulenterna verksamhetsutveckling på läns museet

Länsmuseet anser att för att de verksamhetsmässiga fördelarna ska kunna utnyttjas bör LHK lokaliseras till läns museets lokaler i Dieselverkstaden i Nacka. Vad avser kursverksamhetens förläggning på längre sikt finns det två alternativ. Att behålla Slöjdhuset Stockholm i Sabbatsbergsområdet eller att arrangera publik i Dieselverkstaden.

Kulturnämndens utgångspunkt för beslutet att föra över verksamheten till läns museet utgår dock från hur verksamheten är utformad och lokaliserad i dag. En avveckling av Slöjdhuset Stockholm innebär även en förändring av kursverksamhetens karaktär där en stor del av den publika verksamheten kan komma att reduceras - något som i sådant fall måste beskrivas ingående i en kommande verksamhetsplan. Slöjdhuset Stockholm är i dag en del av läns hemslöjds konsulenternas väl inarbetade identitet och varumärke. Kostnader som är förknippade med en eventuellt förändrad lokalisering måste klaras inom ramen för läns museets samlade ekonomi.

Under 2012 arbetar läns museet med en ny treårig verksamhetsplan (2013-2015), vilket passar väl med övergången av LHK till museet. Avsikten är att konsulenterna ska delta både i denna långsiktiga planering och i verksamhetsplaneringen för 2013, vilket ger bra förutsättningar för att skapa en kreativ utveckling av LHK:s verksamhet i samverkan med läns museet i övrigt.

Anna Starbrink,
ordförande i kulturnämnden

Bilaga

Utdrag ur kulturnämndens protokoll § 89/11